

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr.

Indült: Pénteken, Augustus' 15-dikén, 1834.

14.

SPANYOL ORSZÁG.

Moniteur Aug. 4. A' Kormány-
szék tudósítást vett tegnap Saint-Jean-
de-Luzból Jul. 30-ról. Ezen tudósítá-
sok merőben ellenkeznek azon hírek-
kel, mellyeket a' Párisi Carlisták, a'
Spanyol országiak példája szerént,
vagy két nap óta szárnyaltatnak; mert
úgy látszik, hogy mind a' két hitelesít-
ő felekezett a' költeményekre 's kér-
kedésre nézve felyül akarja haladni a'
másikat. Tudva van, hogy a' Don Car-
los serege, a' Rodil serege, és a'
frantzia határok közt fekszik. Az egye-
sülés vagy is levelezés tehát a' Királyné
seregével bajosabban és nem olly
hamar eshetik meg, mint a' Carlistákéval.
A' Carlisták felekezete tzéljában
nem boldogulhatván, ollyan ámitó esz-
közökhöz folyamodik, mellyekre min-
den szempillantatban van alkalmazos-
sága, hogy t. i. a' mi határinkon a' leg-
gyalázatosabb és hazugabb híreket ter-
jeszse el. A' posta elindulásakor a'
legnagyobb mérészséggel azt jelentet-
ték a' Carlisták, hogy az északi Hatal-
masságok mindnyájan sietnek segítsé-
gekre, 's Frantzia országba már min-
denfelől bémennek. — Ezen próba da-
rabból által lehet látni, hogy áll a' do-
log az ő seregeik napi tudósításaival.
Egyébaránt a' Gazette de France
helyesen felvilágosítja előttünk az egész
dolgot. Tegnapelőtti lapjaiban olvastuk
a' három Navarrai batalionnak Rodil
3500 emberből álló seregén nyert pom-
pás győzedelmét. A' történet tsupa köl-
temény. — Sőt ellenben igaz az, hogy
25-kén és nem 27-kén, Echarrri-Ara-

niznál, maga Generál Rodil, ki 3500
emberből álló gyalogságot vezérelt,
és Zumalacarréguy közt, ki há-
rom Navarrai, és több más Alavai
batalionokkal volt egy kis ütközet esett.
— A' tsata mezőt a' Királyné seregei
tartották meg. A' harmadik Navarrai
batalion sokat szenvedett, és a' Vezé-
rét Echastot elvesztette. — Sajnos,
hogy a' hely fekvése nem engedte meg
ezen győzedelemből mind azon hasz-
nokokat venni, mellyeket belőle más tér-
helyen várni lehetett volna. Azért ne-
vezte ezt az Aug. 1 jén megjött telegrá-
fi tudósítás minden következés nél-
kül való ütközetnek. — Zavala az
Eybári fegyvermívhelyre Margainá-
nál próbált rárohanni, de a' 300 em-
berből álló őrizettől tüzesen vissza ve-
rettetett.

A' Messenger des Chambres
Bayonnéból Jul. 30 ról jelenti: „Re-
ménylem, hogy ma a' Don Carlos
Frantzia Országba való vissza men-
teléről jó hírt adhatok; mert a' tegna-
pi tudósítások után, hogy Lesacá-
ból Véraba meg érkezett legyen, Ge-
neral Harispe és a' Spanyol Consul,
az ő elfogadására való tzéllal a' hatá-
rok felé utaztak. Ez a' reménység,
sok szökevények vallomásán épült, kik
tegnap ki kérdeztetvén, igen hihetős-
nek mondották, hogy még az nap ál-
tal fogna jönni; nagy puska ropogás is
hallatott Navarra felől, 's minden hi-
hetössé teszi, hogy valóban úgy van a'
dolog. Azonban a' nap eltelt a' nélkül,
hogy egyéb hír érkezett volna mint az,
hogy Don Carlos tegnap Véraiban

volt, 's ma hihetőleg Elisondoba vissza fogott térni. Rodil minden felőlről el akarja az útját vágni, és egész erejével mozgásban van.

Message Aug. 4. „A' legújabb Spanyolországból jött tudósítások, melyekért kezeskedünk a' Don Carlos és barátjai részére nézve nem igen kedvező hangzanak. A' Zumalacareguy seregei a' hegyek közzé mindinkább inkább bezárattatnak, a' honnan nem bátorkodnak ki jöni. Maga a' fő Vezér kérte Don Carlost, hogyszemélyének bátorságára nézve a' frantzia határokhoz közelítne; 's ez az okos tanács el is fogadtatott; mert halljuk, hogy a' Printz 28-kán Lesacaba megérkezett. Az ő Generalstábja, és mintegy ezerig való éppen olly' rosszúl öltözött, mint fegyverkezett Insurgensei követték őtet. — Viszsa térése tántz és játékok közt innepeltetett. — 29-kén Don Carlos még közelebb jött a' Frantzia határokhoz a' Jaureguy (El-Pastor) által belé öntött nyughatatlanságok miatt, ki 4000 emberrel Hernaninál áll. Don Carlos a' Bidassoan által Vera felé ment, melly a' frantzia határhoz csak egy futamodásnyira esik. Onnan Valcarlosban az utolsó Spanyol faluba várták, a' honnan tíz minutánál kevesebb idő alatt, egy hídon által, mellynek fele a' Spanyoloké, fele a' Frantziáké, Frantzia országba juthat.“

Moniteur, Aug. 5. A' Kormányzók rendkívüli alkalmatosság által tudósításokat vett Spanyolországból, mellyek valamint a' Rodil által nyert tudva lévő győzedelmét, úgy az Insurgenseknek felettebb kétséges állásokat igazolják. — Rodil maga Ciordiában (Pamplona és Vittoria között) fekvő főhadiszállásáról Jul. 25-ről jelentí, hogy Zumalacareguytól, ki 5000 embert vezérelt, megtámad-

tatott, de őket megverte, és eloszlatta. Don Carlos Spanyol országba lett érkezésétől fogva ezeket tette: Jul. 13-kán tartotta Elisondoba pompás bemenetelét, hol sokakat hadi 's polgári hivatalokra kinevezett; 15-kén a' sereghez ment, hogy magát annak, valamint az Ulzama, Basaburna, és Gulina völgyek lakosainak megmutassa. Rodil akkor Puente la Reynában volt, Pámplonától nem messze délfelé. Don Carlos Zumalacareguyhez Amescoba ment, hol egész 19-ig mulatott. Az a' kívánság, hogy Castiliában mutassa meg magát, és az a' reménység, hogy neki a' Vittoria kapui megnyitátnának, rávették, hogy 20-dikán Salvatierra előtt megjelenjen, hol ágyülvésekkel fogadtatott, és kéntelenítettett 21-kén Alzazuaba vissza menni. General Esparteno, ki Seguran által Biskájából ment vala bé, kényszerítette Don Carlost Alzazuából kimenni, és hátrálni. Most midőn azzal a' reménységgel felhagyott, hogy a' Királyné seregeit az el pártolásra reá vegye, és a' Vár nyílásaihoz jusson, a' Bastan völgy felé vonta magát, hogy a' személyes veszedelmek ellen, mellyek a' hegyeken túl fenyegethetnék, bátorságba helyheztesse magát. 24-től fogva a' Bastan völgyét nem hagyta el, hanem majd Senesteban, majd Elisondoba, majd Lesacaba vonult, és a' Királyné Seregeitől, mellyek mindenfelől szórítják, a' mennyire lehet mindenütt messze kíván tartózkodni. A' legújabb tudósítások róla Jul. 30-dikáig terjednek, mikor a' Bastan völgybe minden oldalról bé vala zárva, és mindenben szükségét látott. Ő a' magáéinak akadályára lett, mivel most bizonyos tekintetben a' főhadiszállását lévén kéntelen oltalmazni, a' Guerrillákkal magán többé olly könnyen nem segíthet.

Don Carlos két éjjelt nem tölt egy más után ugyan azon a' helyen. Az ő bátorságba leendő helyeztetését az Insurgenseknek egy tökéletes győzelemmel kellene meg nyerni, de a' mi telyességgel nem hihető, minthogy eddig elé mindenütt megvagnak verve. "Továbbá ez van még a' Moniteurben az említett napról: „a' Kormány-szék tegnap estve a' következő telegráfi tudósítást vette: „Bayonne, Aug. 4-ről. Az Insurgensek az egész lineán megveretettek. Aug. 1-sőjén Rodil egész erővel támadja meg őket. Ma estve bővebb tudósítások érkeznek.

Moniteur Aug. 6-ról jelenti: „a' Kormány-szék tegnap reggel telegráfi tudósítást vett Saint-Jean-de-Luzból Aug. 3-ról estve 7 órakor. Generál Jauvegny jelenti, hogy Aug. 1 napján az Insurgensek fősapatja az Iturgoyen tájékán megveretett, és hogy a' Királyné seregei azt minden oldalról kergetik. Tegnap fél hét óráig estve semmi más telegráfi tudósítás nem érkezett.

A' Moniteurben az említett Aug. 5-diki tudósításnak foglalati a' következő, mellyről Generál Rodil adott hírt a' Spanyol Consulnak Bayonneba, a' 25-kén esett ütközet felől: „Főhadiszállás Giordia Jul. 25-kén 1834, 11 órakor estve. Öt ezer Insurgensek, Zumalacarraguy, Uranga, Cuevillas és másoktól vezéreltetve jó állásokat használván, engemet ma, az alatt hogy Olagutia felé vittem hadamat, megtámadtak, de még is megvagnak verve, elosztatva, 's a' mi vitéz és rettenhetetlen katonáinktól megfutamtattak, kiket nem lehet elég dicsérettelkel magasztalni. (aláírva) Jose Ramon de Rodil.

A' Gazette de France f. h. 5-ről így ír: „Echarri-Aranaznál az ütközet valóban megtörtént 25-kén,

's úgy látszik, hogy Generál Harispe megértvén, hogy Don Carlos Frantzia ország felé futásnak vette legyen a' dolgot, a' határok felé indult. Erről a' Memorial Bordelaisból Jul. 30-ról ezeket olvassuk: „Éppen mikor indul a' Kurir terjed az a' hír, hogy „Don Carlos, Rodiltól tüzes kergettetve, a' Frantzia határokhoz vonta magát, és hogy Generál Harispe, a' Spanyol Consul, és egy más a' Királyné Kormányja mellett lévő Spanyol, arra a' helyre indultak, a' hovámondják, hogy szaladott a' praetendens.“ — A' Bayonneból Jul. 31-ről ma érkezett levelek pedig jelentik, hogy General Harispe kíséreléssel ismét vissza tért, midőn sem a' megvert Carlistákat, sem magát Don Carlost, sem az Infans Francisco de Paulat, ki a' mint mondják, a' Frantzia szélekre elért vala, nem találták.

A' Jul. 25-kén esett ütközet környülállásos előadása V. Károly Főhadiszállásáról eredt, 's a' Gazette szerént hitelt érdemel. „Rodil véletlenül hadi seregének egy nagy részét előre nyomulni engedte, hogy egy Olazagutiától nem messze fekvő hasonló nevű hegytorkolatját elfoglalja; egy Navarrai batalion, és két Alavesiai batalionok, mindjárt feltámadtak, hogy ezt megakadályoztassák. A' Zumalacarraguy hadi Seregének más nyoltz batalionjai igen távol voltak, reményleni sem lehetett, hogy azok az ütközet mezejére elég korán megérkezhetnének. Az ellenség elkezdette az ütközetet 3000 ember gyatagsággal, 500 lovassággal és a' pattantyússággal; de olly keményen fogadtatott, és olly hirtelen vissza üzetett, hol Rodil egy más tsak nem éppen olly számos tsapatot vala kéntelen ütközetbe vezéreleni, ne hogy egészen megveretessék. Mivel a' mi seregeink elég nagy szám-

mal nem voltak, semmivalódi ütközetbe nem kívántak éreszkedni; megelégedtek tehát csak az általmenetel megoltalmazásával, 's kénytelenítették az ellenséget, tsekély számok viaskodó ereje mellett is, hogy Izarzun felé visszahuzza magát, hol őtet hihetősen nagy veszteség érte, mert a' hátrálás rendtelenséggel és nagy gyorsasággal történt. Mi a' harmadik batalion Commandánsát, egy alhadnagyot és 11 közlegényt veszítettünk el. Az ellenség több tisztet, és 150 közbembert hagyott a' tsata mezőn. — Egy 30-ki irás utánna veti: „a' Király tegnap Santestebanba vissza tért, némelly dolgok eligazítása végett. A' Zumalaeerreguytól vezérelt sereg Pamplona körül áll. Ő Felsőre az armáda minden strapatziája és veszedelméből részt vesz.“

Quotidiene. Bayoneból Jul. 30-ról. Elison dóban egy Tarlayne-vü embert fogtak el, kinél egy Frantzia ország mappáját, 150 fr. két pisztolyt és egy tört találtak. Ez paraszt embernek adta ki magát. Igen zavarosan felelt, és gyanúból, hogy Don Carlost akarta meggyilkolni, halálra ítéltetett, de kivégeztetése elhalasztatott további vallatás végett. Egy más Lamberti nevű Olasz fogattatott el, ki azon szándékkal jött Navarrába, hogy a' Printzet meggyilkolja.

A' Bordeauxi Electio nevű újság a' következő Madridi levelet közli: „A' Spanyol Kormányshék az önkénynek egy lázzasztó jelét adta, midőn az Országgyűlés megnyitása után több jeles polgárokat, és Státustisztviselőket, kik a' szabadság és Országok függetlensége mellett magok feláldozásával kimutatták magokat, elfogattatott. Elég legyen csak a' neveket ki tenni ezen tőrténnet nevezetességére nézve — kik is a' következők: General Palafox, Saragossai Hertzeg; Calatrava eléb-

beni Minister; Romero Alpuente, elébbeni Követ; Olavaria, elébbeni General director; Nunnez Arena, szerző; Generális Nicolaus Llano, kik mind abbeli gyanúra fogattattak el, hogy a' Királyné Statutumai és a' ministeri rész megbuktatására öszve esküdtek. Azthírlelik, hogy ezek az 1812-diki Constitutiót akarták proclamálni.

Bordeauxi Indicateur. „Mi egy rendkívüli Kurír által Spanyolországból igen fontos tudósításokat vetünk. Az Epemirigy pusztításai megszűntek, mert 26-dikán és 27-kén csak két ember halt meg ezen nyavalyában. Az országgyűlésnek nyoltz tagjai az 1812 hen a' Cortesek által Cadixban szózatok többsége által megállított Constitutio vissza állását sürgették, a' Kamara ezen ajánlásról hallani sem akar. A' Királyné Madridban maradt. A' tsendesség helyre állott, de a' seregek és polgári testörző sereg mindég készen állanak.

FRANTZIA ORSZÁG.

Moniteur Aug. 2-kán. Frantzia országnak éjszak-Amerikai birtokaiba Gróf Drouet d'Erlon Generál-Lieutenant neveztetett ki Kormányozónak. A' Moniteur számos okokat hord elő annak megmutatására, hogy minden tekintetben legtanátosabb volt ezen birtokba hadi embert nevezni ki kormányzóvá.

A' frantzia kormányshék parantsolatot küldött minden véghelyekre Spanyol ország határához, hogy a' fegyverek 's minden hadi szerek kivitele Don Carlos serege számára legszorosabb vgyázattal megakadályoztasék. Bayonneban a' vámoikra ügyelő Fötiszt kerülő irás által megintette a' kereskedő kart, hogy mivel Don Carlos a' Frantzia országgal kötött szerződés tartalma szerént ezen ország el-

lenségének tartatik; ennél fogva mind azok kik az ő számára katonai segítséget, pénzt, eleséget, fegyvert vagy akárminemű hadi szereket küldeni mérszlenének az ország törvényei szerént keményen meg fognának büntetni.

N A G Y B R I T A N N I A.

A' Felsőház ülésében Aug. 1 ről a' Dissentereknek az Angoly Egyetemekben tanulhatások megengedéséről szóló bill másodszori felolvasása vitatás alá jött. Gróf Rodnor tette az ajánlást. Ellenben a' Gloucesteri hertzeg a' bill vissza vétele mellett volt. Támogatta ötlet Hertzeg Wellington. „A' Dissenterek oda való botsátása az akadémiai fenyték és nevelés egész rendszerét elrontaná, melly az ajándékozásokra, intézetekre, és szabadságlevelekre alapított, és azon vallásos rendszerre, melly szerént elkerülhetetlen, hogy azok a' személyek, kik neveléseket az Egyetemeknél veszik, az angoly Anyaszentegyház tagjai legyenek... Ha az sz. egyház és Status egyesítéséről van a' szó, úgy tetszik, hogy sok Lordok azt, mint egy politikai egybeköttetést úgy tekintik. En azt hiszem, hogy az lelki szövetség, melly az Uralkodó és a' sz. egyház közt vagyon. Ő Felsőháza a' Parlamentomnak egy rendelkezése szerént a' sz. egyház feje ezen a' földön. A' Király, mint ilyen az Egyetemeknél minden vallásos szakadásokra, egyenlenségekre, és rendtelenségekre ügyel, hogy azokban az evangéliom igaz tudománya osztoztassék, és az angoly sz. egyháznak tsupa tiszta forrása szolgáljon itálul. A' Király, az Isten törvényeinek, és az evangéliom igaz vallásának fentartásokra megesküött. Tudom ugyan hogy a' Királyi esküvésre nézve ebben a' házban egy igen hajtható tudományt hoztak bé, midön azt

állítják, hogy a' Parlamentom rendelkezése Ő Felsőházát ez alól felszabadíthatja. Viscount Melbourne erre hosszú beszédben felelt meg, mellyben úgy fejezte ki magát, hogy a' fenn forgo kérdésnek elebb lehetne véget vetni a' két fél megegyezése, mint sem a' Parlamentomnak egy kénszerítő rendelkezése által. Továbbá meg mutatta, hogy VI Henrik alatt Cambridgeben egy tudomány mint istenkáromló kárhóztattatott, melly 60 esztendővel későbbre az ország közönséges hitvallása leve. — Ez intené a' maga mérséklésre, a' megesmérésre, hogy egy tudománynak ereje, nem emez, vagy amaz esküvésen fundálódnék — a' pogányság minden esküvéseit a' Keresztény Vallás tennes ereje felyül multa. Nem akarná ő bézárnai keresztény felebaráti előtt az ajtókat, mellyeknek minden tudományra 's literaturára nézve nyitva kell lenni. A' hasonlásokat nem még nagyítani, hanem még betsületes és derék polgároknak még szaporodó számát, melly egy egy hit ágazatban különbözik ugyan, egymással megbékéltetni, ez volt egyetlen egy tzelja némelly nagy Praelatusoknak. De több Püspökök ellene állottak, 's a' Lord Kantzlernek ékesen szóllása mellett is a' bill nagyobb többséggel vissza vétetett, 187 szavazattal 85 ellen.

ELEGYES TUDÓSÍTÁSOK.

Az Antverpiai újság közli a' Hollandiai Királynak egy nevezetes rendelkezését, melly az ország védelmére állított nagyszámú nemzeti katonaságot végképpen elereszti. Ebből láthatni, így szóll a' nevezett újságíró, hogy mind azok a' hírek, mellyeket némelly újság levelek Hollandiai hadi készületeiről terjesztettek, tsupa koholmányok voltak. Hollandia Belgiumot nem fogja megtámadni, mert Hollandia bi-

zónyos lévén a' békeesség fenntarthatá-
sa felől lerakattja népeivel a' fegyvert.

Görög országból jött legújabb tu-
dósítások szerint, ott a' tsendesség
egészen helyre állott. Már a' Mainó-
ták is engedelmességre tértek.

B É T S.

Ö Ts. K. és Apostoli Felsege az
itt következő kegyelmes kéziratát méltó-
ztatott Báró Mikos Ts. K. titkos
Státus- és conferentziális Tanácsos Ur-
hoz botsátani.

„Kedves Báró Mikos! Hozzám in-
tézett előterjesztéséből általláttam az
akadályokat, melyeket koros volta a'
Státus Tanátsnál, hivatalos foglalatos-
ságainak folytatásában okozott, vala-
mint kívánságát is, hogy ezen hivatala
alól felmentetnék. Tellyesítvén ebbeli
kérését meghagyom mind azt a' mi
hivatalához köttetett, mellynek köteles-
ségeit számos esztendőig hívséggel
munkás buzgósággal az Ön meglege-
désemre szüntelen telyesítette.“

„Ezen határozatommal egyesítem
kivánságomat, hogy ez a' tartós nyu-
godalom, mellyben ez által részesül,
magát familiájának még sok évekig tar-
tsa meg.“

Bétsben Május 10-kén 1854.

Ferentz s. k.

Ö Ts. K. Felsegek tegnapelőtt Aug.
13 kán elhagyván Bádeni lakásokat, kí-
vánt jó egészségben vissza jöttek a'
Schönbrunni Ts. K. palotába.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Po'son Aug. 12-kén. Miután a'
Tts KK. és RR az új osztályról
szólló XXI-diki tzikkelyte' f. h. 8-kán
elvégezték, e' f. h. 9-dikétől kezdve a'
közhasználatok arányos felosztását tár-
gyazó XXII-diki tzikkely felett tanács-
koznak kerületi üléseikben.

Sz. kir. Pest városa, országgyű-
lésről haza kívánkozott egyik követe
Eichholz János Ur helyébe Pata-
chich Jó'sef Urat a' közelebb választ-
tott új tanátsbelit, küldi követül. A'
ns. városnak közelebb tartott tisztvá-
lasztásakor megállapított külső és bel-
ső tanáts és tisztviselők, valamint az
1767-től kezdve egész mostanig választ-
tott külső és belső tanáts tagjainak
névjegyzéke, magyarul és németül ki-
adatott, tsinos nyomtatásban. A' kiadó
szinte Patachich Jó'sef Ur, ki e' mun-
káját még azon nemes ajánlatával be-
tesztíté, hogy a' belőle kerülendő tiszta
jövedelmet a' b. Kisfaludy Károlynak
állandó emlékre szentelte. A' százados
polgár nevezetből azt gyaníthatná az
ember, hogy a' választott polgárság
száma tsak száz Pesten, pedig 124.

Tek. Pest Vmegye KK. pénztárá-
nak gondviselőjévé, elhunyt Bereczky
Lajos Ur helyébe Bielek János Ur,
eddig Pesti járásbeli aladószedő választ-
tatott; ennek helyébe pedig aladósze-
dővé ts. kir. főhg. Nádor Ö Felsege ál-
tal Sigray Lajos Eskütt Ur nevezte-
tett ki, kik mind ketten a' f. h. 2-kán
tartott közgyűlésben hivatali esküjök-
ket le is tevék.

Ó Arad, a' királyi szabad váro-
sok sorába emeltetett Ö kir. Felsegé-
nek közelebbi kegyelmes határozatá-
nál fogva. Így hetvennégy esztendőn ke-
resztül lassú reménnyel éltetett forró
ohajtása immáron teljesülvén; Báró Or-
czi Orczy Lörintz Főispán, mint
kir. biztos Ur által folyó Aug. hón.
24 kén fog kiváltságolt törvényhatósá-
gi jogaiba iktattatni.

Zágráb Aug. 2-dikán. „A' ha-
társzélünkön, nevezetesen Czettin
végerősségnél a' Bosnyákok részéről
tett megtámadásról még a' következők
jelentetnek. Már sok esztendő óta há-

borgatják határszéleinket a' szomszéd Bosnyákok gyakori rabláaik, főképen pedig macháink elhajlása által, mellyek miatt a' nyugalom, rend, bátorság, 's a' szükséges szomszédi egyetértés egészen megzavartatott. Így adott többek között hírül, hogy törvényes urok ellen lázzongó több ezrenyi bosnyákok Czetti n végvárat megtámadni, 's a' benne lévő ágyukat 's hadikészületeket elrabolni szándékoznak, hogy azokkal vezéröknék még tovább is ellentállhassanak; melly szándékokat, tett jelentésünk szerint, Jul. 10 és 11-dike közötti éjjel meg is próbálták végrehajtani, több ezren ütven be homlokrendekben határszéleinkre több pontokon, sőt egy számos tsapatjuk egészen a' vár faláig elnyomult, 's a' sötét éj kedvezése alatt lajtorját is támasztott a' falhoz annak meghágására. A' bástyán volt őrálló 's az éppen ott elment járó örök a' zörögést észrevévén, midőn a' szokott megszólításra semmi feleletet nem kaptak, lármalövést tettek; mellyre az akkor távol volt várcommandans helyett ideigleni parantsnok Szilliak Úr a' Szluini határörző ezredbeli kapitány oda sietvén, nagy bátoraággal 's vígyázattal, vezérlette az oltalmazást. Az e' történetről vett hiteles tudósítások szerint az egész várörizet szokott bátorsággal vitézkedett. Az említett várcommandans mindjárt eleinte, a' lövölyukon az ostromlókat kémlelni akarván, pisztolylovést kapott balortzáján, mellyre ájultan rogyott le, 's ekkor tüstént a' történetből ott jelen volt Penz ingénieur-kapitány vette által a' vezérlest. Említést érdemel azon derék pattantyús, ki gyorsan elé sietvén, 's a' sántz felett benéző török fejeket megpillantván, a' gyújtórúddal nekik esett 's a' lajtorjáról letaszigálta; mire e' tseléknép tetemes veszteséggel futásnak

éredett, szaladása közben azonban hosszújában sok pusztítást és rablást követvén el. Másnap a' Bosnyákok a' mieinktől szenvedett kemény visszaverelésen rémülésbe esvén, ajánlották mindeh elrablott vagyonnak 's marhának visszatérítését: minélfogva határszélünkön előnyomult határörző batalionaink is, mellyek ott ez idő óta fenyegetődző állásban vannak, visszatérték; 's e' szerint a' Bosnyákok szerentséseknek tartják magokat, hogy kormányunk szelid 's kímelő bánása által büntetés helyett ez úttal is kegyelmet találtak. E' tárgy felett elkezdődtek már a' tanátskozasok, mellyektől annál többet várhatni, mivel a' porta a' Bosnyákok beütései miatt megzavart tsendesség helyre állítására Bosniába biztost küldött nevezetesen „Seid Ahmed Aktiv Efendit.“ Bosniában mindenütt békétlenség uralkodik, minélfogva a' tartomány előbb utóbb hadi állapotban lévőnek fog nyilatkoztatni, nem lévén a' rendes eszközök elegendők a' rend helyreállítására. Nem sokára három ezred török katonaság fog Bosniába jöni az örizet szaporítására.

E R D É L Y.

Kolozsvárt. Augustus 4 dikén reggeli 9 órakor az Erdélyi nagy méltóságú fő kormánysszék, országgyűlés számos tagjai, papi, világi 's katonai rend, lobogó zászlókkal megjelent tzhok, sok ezerekből álló városi polgárság jelenlétében, ágyú ropogások 's muzsikai karok zengedezési közt tette le Föhertzeg Ferdinánd Ó Királyi magossága, az ezen városban építeni kezdett kaszárma fundamentom követ. Ezen kaszárma építése húzomos időtől óta tzélba vétetett, de megindítása sok akadályokkal küszködött, mellyeknek meggyőzését, épület megkez-

dését, 's nagy iparral való folytatását O Királyi Hertzegségének lehet köszönni, mellyért a' városi közönség ezt Ferdinánd kaszárójának ohajtja neveztetni. A' fundamentom kö bététele előtt város Főbírója Pataki Mihály Ur ékes beszéddel előadta, ezen épületre kívántató költségek forrásait, az épület nagyságát, 's a' Főhertzegnek ennek megindításában való érdemeit, ezután felolvastatott a' köbe teendő emlék tábla felírása magyarul, előmutattak azon arany és ezüst emlék 's folyamatban lévő pénzek, mellyek a' kőladába tétettek. Adja az Isten, hogy a' mily dítséretes szorgalommal indult ezen épület kezdete, olly ki nem fáradó igyekezettel hajtasson az mentől előbb végre e' város köz ohajtására. E.H.

Háromszéken Kéz di V á s á r h e l y ről. Julius 29 kén mintegy délelőtti tíz órakor városunkat, akkor midőn mezeinkből, kerteinkből, épületeinkből, a' régolta égető napheve tsaknem minden nedvet kiszárasztott, egy gyúladás, melly városunk közepében, mondhatjuk szívében, támodott, annyira semmivé tevé, hogy alig marada ebből annyi, mennyi a' szerentsétleneknek, kik életéken kívül mindent elvesztének menedékül elég lehessen, a' mezőn tartózkodik a' nagyobb rész. Soha ezen munkás katonai nép ilyen tűzben nem volt; az elégték száma sok és bizonytalan. Az egyes gazdák nevezetesb épületeit elmellőzve, a' patikáról nyomult a' tűz városunk házára, innen ritka izléssel épült ref. templomunkra 's toronyunkra, mellyek míg a' parochialis ház, oskolánkkal leégett, keményen állották a' lángok tsapkodását, míg a'

belől lévő toronybeli fakötések toronyunk ablakain meszsze kiomló lángja, a' buzgó népnek már már lankadó erejét, 's reménységét el nem véve, mellyet bús zúgással lehulló harangjaink még nevelének: ez alatt az egész város szebb 's nagyobb részét, melyen eddig a' nagy — már tsak boldog emlékezetű néhai b. Purcel János emléki tündökölték, semmivé tették; az általa fundált esmeretes nevelő háznak megfeketedett falai, mint a' múlt szomorú emléke pusztán áll; a' nevendékek falura vitettek, a' megrémült nép bizonytalanul keresi lakóhelyét 's könnyekkel öntözi a' füstölgő üszköket, 's kéri a' Teremtőt, hogy küldjön mennyei tsepeket, a' kiaszszot határra, tűzre, 's megkeseredett szívekre.

A' környékbeli erő, Báró Oberster Lakos János Ur lelkes résztvevő igazgatása alatt mindent elkövet, hogy a' mi még látzható megmaradjon; az ég óvjon minden nagyobb 's kisebb helységet, hogy illyen szomorúságnak tanuja ne legyen, mellyet Isten után már tsak a' felebaráti indúlat enyhithet.

J e l e n t é s.

Udvari Agens Tkts Barkasy Imre Ur, néhai Szűts István volt Udv. Agens lakását megtartotta: Strobelgasse Nro 866.

A' Pénz folyamat Augustus' 14-dikén;
közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 98 22/32
Az 1820-béli sorsosok: 204
Az 1821-béli hasonlók: — —
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 57 1/2 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák keltek 1240 for. ton Conv. Pénzben.